

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Van der Valk hotel Heerenveen

projectnummer: P000267

Onderwerp: Beknopte natuurtoets nieuw Van der Valk Hotel Heerenveen

Datum: 06-12-2021

Inleiding

KADER

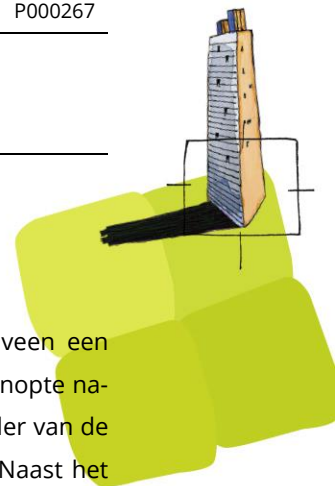
De initiatiefnemer heeft plannen om ten noorden van de Oranje Nassaulaan in Heerenveen een Van der Valk hotel te realiseren. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de beknopte natuurtoets op 8 november 2021 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: half bewolkt, circa 10 °C, droog en een matige wind.

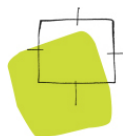
PLANGEBIED

Het plangebied bestaat uit een stuk grond, een gedeelte van een watergang en een parkeerplaats tussen de Oranje Nassaulaan en het terrein van VV Heerenveen in Heerenveen (zie figuur 1). Langs de oostzijde loopt de Verlengde Cissy van Marxveldtlaan en langs de westzijde een fietspad. De zuidelijke helft van het plangebied bestaat uit grasland en een verhard parkeerterrein. Het noordelijke deel bestaat uit een bomenrij met ten noorden hiervan een watergang. Langs de oost- en zuidzijde van het terrein staan verder nog enkele solitaire bomen. Bebouwing is niet aanwezig. Tijdens het veldbezoek was het terrein erg nat.

De ontwikkeling bestaat uit de bouw van een hotel. Ten oosten en zuiden van het gebouw worden parkeerplaatsen en groen aangelegd. Een gedeelte van de watergang aan de noordzijde van het terrein wordt gedempt en de bomenrij langs de zuidzijde van het water wordt verwijderd. Voor deze natuurtoets nemen we aan dat de solitaire bomen langs de oost- en zuidzijde van het plangebied ook worden verwijderd. Verder wordt voor deze ontwikkeling grond vergraven en vegetatie verwijderd.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

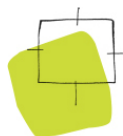

Figuur 1. Luchtfoto met de locatie van het plangebied (rode omlijning). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 en 2. Impressie van het terrein op 8 november 2021. Links het zicht op het noordoosten gezien vanuit het zuidwesten met aan de rechterzijde een hoop bladeren. Rechts het zicht op het oosten van het terrein, gezien vanuit het westen

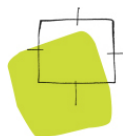
Foto's 3 - 6. Links- en rechtsboven het aanzicht op de zuidoever van de watergang. Linksonder de watergang gezien vanuit het oosten. Rechtsonder het zicht op de toegangsweg vanaf de Oranje Nassaulaan vanuit het noordoosten

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) (© NDFF 4 november 2021 15:32:52) blijkt dat in de directe omgeving (0-2 km) van het plangebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, een reptiel (ringslang), een amfibie (heikikker), een ongewervelde (groene glazenmaker) en een vaatplant (kartuizer anjer).

Op het terrein zijn tijdens het veldbezoek algemene gras- en plantensoorten waargenomen. De waargenomen soorten zijn onder andere Engels raaigras, gestreepte witbol, pitrus, smalle weegbree, witte klaver, rietgras en zachte ooievaarsbek. Deze soorten duiden op een voedselrijke bodem.

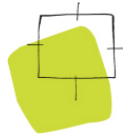
De watergang en oevers zijn, op de bomenrij na, vrijwel onbegroeid. Langs de watergang staan soorten als boswilg, zomereik, schietwilg en ruwe berk. De solitaire bomen langs de oost- en zuidzijde van het terrein zijn enkele Amerikaanse eiken en platanen.

Kartuizer anjer is bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Deze soort komt voor op droge, matig voedselarme locaties in schraal grasland. Gezien de terreingesteldheid is deze soort niet in het plangebied te verwachten. Andere beschermde plantensoorten zijn niet bekend in de directe omgeving van het plangebied (NDFF) en zijn gezien de terreingesteldheid en de voedselrijkdom ook niet te verwachten.

Er is een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend uit de directe omgeving van het plangebied, zoals huismus, gierzwaluw, buizerd, ransuil en sperwer (NDFF). Op het terrein is geen bebouwing aanwezig waarin gebouwbewonende vogelsoorten als huismus of gierzwaluw een nest kunnen maken. In de opgaande beplanting op en rondom het terrein zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd, ransuil of sperwer, waargenomen. Onder de bomen zijn tijdens het veldbezoek ook geen sporen, zoals braakballen of uitwerpselen van uilen, waargenomen. Het plangebied is marginaal geschikt als foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd of sperwer.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene vogels in het plangebied waargenomen, waaronder roodborst en pimpelmees. In één van de bomen langs de watergang is een oud nest van merel aangetroffen. In de bomen en struiken op het terrein zijn algemeen voorkomende vogels broedend te verwachten, zoals merel, zanglijster, roodborst of winterkoning. De nesten van deze algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

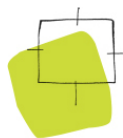
Uit de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal vleermuissoorten, waaronder gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis (NDFF). In het plangebied is geen bebouwing aanwezig waarin gebouwbewonende vleermuissoorten een verblijfplaats kunnen hebben. De bomen op het terrein hebben geen holtes en/of scheuren die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen op het terrein kunnen dan ook uitgesloten worden.

Het plangebied kan mogelijk wel onderdeel zijn van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger die rondom opgaande beplanting en in relatief open gebied foerageren. De te verwijderen opgaande beplanting langs de watergang is mogelijk onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten die voor kunnen komen in het plangebied, waaronder huisspitsmuis en veldmuis (NDFF). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. De niet-vrijgestelde soorten boommarter, das, eekhoorn, otter en waterspitsmuis zijn uit de omgeving van het terrein bekend (NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte holtes voor boommarter of nesten van eekhoorn in de bomen op en om het terrein waargenomen. Verder zijn geen burchten van das of sporen, zoals wissels of vraatsporen, op het terrein waargenomen. Geschikte plaatsen als verblijfplaats voor otter, zoals boomstronken en wortelstelsels of dichte struwelen en ruigtes langs grotere wateren zijn niet op het terrein aanwezig. Deze soort zal hooguit incidenteel het plangebied doorkruisen. Waterspitsmuis komt voor bij watergangen met dicht begroeide en flauwe oevers. Gezien de afwezigheid van geschikte en dichte oevervegetatie is deze soort niet in de watergang te verwachten.

Verblijfplaatsen van andere niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zijn gezien de terreingesteldheid en/of het ontbreken van waarnemingen niet op het terrein te verwachten.

Het plangebied vormt geschikt (land)biotoop voor enkele algemene amfibieën, zoals gewone pad en bruine kikker, waarvoor in de provincie Fryslân een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de omgeving van het plangebied is de niet-vrijgestelde amfibieënsort heikikker bekend (NDFF). Heikikker komt voor in heide- en hoogveenengebieden en komt niet voor op locaties in de buurt van infrastructuur en bebouwing. Gezien de ligging van het terrein, in de bebouwde kom van Heerenveen en de terreingesteldheid, wordt heikikker niet in het plangebied verwacht. Andere niet-vrijgestelde soorten zijn door het ontbreken van geschikt voortplantingswater en/of waarnemingen niet in het plangebied te verwachten.

De aanwezigheid van leefgebied van de uit de omgeving bekende ringslang (NDFF) is gezien de aanwezigheid van een hoop bladeren en mogelijk andere schuilplaatsen in de bomenrij, niet uit te sluiten. Andere reptielensoorten zijn gezien de terreingesteldheid en/of het ontbreken van waarnemingen (NDFF) niet in het plangebied te verwachten.

Er zijn waarnemingen bekend van de beschermde soort groene glazenmaker in de omgeving van het plangebied (NDFF). Deze soort komt voor in laagveengebieden en vennen met een zeer goed ontwikkelde krabbenscheervegetatie en een goede waterkwaliteit. Gezien de terreingesteldheid is groene glazenmaker niet op het terrein te verwachten. Andere niet-vrijgestelde soorten ongewervelden zijn gezien het ontbreken van geschikt leefgebied en/of waarnemingen niet op het terrein te verwachten.

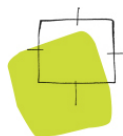
Waarnemingen van niet-vrijgestelde vissoorten zijn gezien het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) en het ontbreken van geschikt habitat niet in het plangebied te verwachten.

TOETSING

Als gevolg van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten van vogels verloren. Wanneer de hoop bladeren op de parkeerplaats het gehele jaar blijft liggen, is deze geschikt als eiafzetplaats voor ringslang. Verder kan het plangebied onderdeel zijn van het leefgebied van ringslang. Nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van ringslang in het gebied is nodig om te bepalen hoe het plangebied door de soort wordt gebruikt. Als gevolg van de kap van de bomenrij langs de watergang gaat mogelijk (een deel van) een vliegroute van vleermuizen verloren. Daarom is nader onderzoek nodig om te bepalen of deze bomenrij onderdeel is van een vliegroute van vleermuizen. Op basis van deze nader onderzoeken kan worden bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is.

Het plangebied zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten vleermuissoorten die in het plangebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en bovendien hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor sperwer en buizerd. Het plangebied vormt echter hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van deze soorten en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied van hogere kwaliteit aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

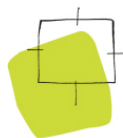
In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

INVENTARISATIE

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen beschermde Natura 2000-gebied 'Deelen' ligt circa 7 km ten noorden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als 'Natuur buiten het NNN' ligt circa 800 m ten zuidwesten van het terrein. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als NNN ligt circa 900 m ten zuidwesten van het terrein. Het meest nabijgelegen weidevogelkansgebied ligt op een afstand van circa 2,6 km ten oosten van het plangebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van Natura 2000-gebied 'Deelen'. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

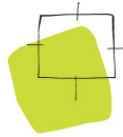
Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet Stikstofreductie en natuurverbetering vrijgesteld van vergunningplicht. Dat geldt niet voor eventuele toename in de gebruiksfase. Over deze afstand kan in potentie sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de aanleg- en gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Gezien de afstand tot NNN, natuur buiten het NNN, weidevogelkansgebieden en de aard van het plan, zijn geen negatieve effecten op dergelijke gebieden te verwachten.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 20 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

In het plangebied zijn geen bomenrijen aanwezig die onderdeel kunnen zijn van een beschermde houtopstand. Het is niet nodig om een kapmelding bij de provincie Fryslân in te dienen.

Conclusie

Voor dit plan is op 8 november 2021 een veldbezoek gedaan en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens is een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied verkregen om de toetsing aan de Wet natuurbescherming op te baseren.

Wanneer de hoop bladeren op de parkeerplaats het gehele jaar blijft liggen, is deze geschikt als ei-afzetplek (broeihoop). Verder kan het plangebied onderdeel zijn van het leefgebied van ringslang. Nader onderzoek naar de aan- of afwezigheid van ringslang in het gebied is nodig om te bepalen hoe het plangebied door de soort wordt gebruikt. Op basis van dit nader onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is.

Als gevolg van de kap van de bomenrij langs de watergang gaat mogelijk (een gedeelte van) een vliegroute van vleermuizen verloren. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of deze bomenrij onderdeel is van een essentiële vliegroute van vleermuizen. Op basis van dit nader onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is.

Bij de werkzaamheden moet verder rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening moet uitwijzen of de stikstofdepositie in de gebruiksfase al dan niet boven de 0.00 mol N/ha/ja uitkomt. Het plan is niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.